

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та адміністрування

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова)

Антимонопольне регулювання

освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь Бакалавр
інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Розробник: Тетяна ЩЕТІНІНА,
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування, кандидат історичних наук, доцент

Гарант: Тетяна САЗОНОВА,
доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної,
кандидат економічних наук, доцент

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Антимонопольне регулювання
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Щетініна Тетяна Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4); <i>e-mail:</i> tetiana.shchetinina@pdaa.edu.ua ; <i>сторінка викладача на сайті ПДАУ:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/shchetinina-tetyana-oleksiyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	281 Публічне управління та адміністрування ОПП Менеджмент підприємства
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Економічна теорія», «Правознавство», «Економіка підприємства», «Господарське право»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти комплексного уявлення про комплексного уявлення про зміст діяльності, повноваження та завдання органів державної влади у сфері антимонопольного регулювання, про діяльність суб'єктів господарювання на засадах економічної конкуренції.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- освоєння здобувачами вищої освіти понятійного апарату дисципліни;
- засвоєння основних теоретичних положень та законодавчих засад раціонального використання антимонопольного регулювання;
- опанування процесуальних особливостей захисту економічної конкуренції.

<u>Компетентності:</u>	
<i>загальні:</i>	<i>фахові:</i>
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

PH 04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

PH 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с. р.
Тема 1. Антимонопольне регулювання держави щодо забезпечення умов конкурентної боротьби.	14	2	2	10
Тема 2. Органи державної влади, які забезпечують підтримку та захист економічної конкуренції в Україні. Повноваження Антимонопольного комітету України як Уповноваженого органу у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання.	18	2	2	12
			2	
Тема 3. Особливості регулювання діяльності суб'єктів природних монополій	18	2	2	12
			2	
Тема 4. Державна політика у сфері протидії зловживанню монопольним (домінуючим) становищем та недобросовісній конкуренції	18	2	2	12
		2		
Тема 5. Контроль узгоджених дій та концентрації суб'єктів господарювання	18	2	2	12
			2	
Тема 6. Антиконтурентні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.	18	2	2	12
			2	
Тема 7. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства.	16	2	2	10
			2	
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання:

У межах кожної окремої теми навчальної дисципліни «Антимонопольне регулювання» здобувачі вищої освіти опановують у рівній мірі програмні результати навчання з передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни (PH 04; PH 12).

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота	
PH 04	4	30	10	6	50
PH 12	4	30	10	6	50
Разом	8	60	20	12	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом						
	ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота							
Тема 1. Антимонопольне регулювання держави щодо забезпечення умов конкурентної боротьби.	1	5	20	6	6						
Тема 2. Органи державної влади, які забезпечують підтримку та захист економічної конкуренції в Україні. Повноваження Антимонопольного комітету України як Уповноваженого органу у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання.	1	5			20	6	11				
		5						11			
Тема 3. Особливості регулювання діяльності суб'єктів природних монополій	1	5					20		6	11	
		5						7			
Тема 4. Державна політика у сфері протидії зловживанню монопольним (домінуючим) становищем та недобросовісній конкуренції	1	5								20	6
	1							11			
Тема 5. Контроль узгоджених дій та концентрації суб'єктів господарювання	1	5	20	6							
Тема 6. Антиконтурентні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.	1	5			20	6		11			
		5									
Тема 7. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства.	1	5					20	6	11		
		5									
Разом по темам	8	60							×	×	68
Виконання завдань самостійної роботи	×	×							20	×	20
Контрольна робота	×	×	×	12					12		
РАЗОМ	8	60	20	12	100						

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Ведення конспекту лекцій

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано (незалежно від присутності чи відсутності на лекції здобувач вищої освіти не конспектував лекційні матеріали)
0,5	здобувач вищої освіти не повністю підготував конспект лекції (менше 50 %); за змістом конспект позбавлений логічності та послідовності викладу матеріалу або конспект носить уривчастий характер; роботу оформлено не належним чином або виконано та подано на перевірку несвоєчасно
1	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; у конспекті відображено власні питання, зауваження, міркування, висновки здобувача; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією)
2	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією); допускається суттєвих помилок або ним виконано, хоча і правильно, менше 50 % завдань
3	здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами лекції або підручника
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; посилається на факти та матеріали, які знайдено та опрацьовано самостійно, додатково до рекомендованих джерел; аргументовано обґрунтовує свою думку

Виконання завдань самостійної роботи
(написання реферату та доповідь з реферованими матеріалами)

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Написання реферату – 15 балів</i>	
0	реферат не підготовлено
1-3	реферат підготовлено лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); реферат за темою та змістом не відповідає вимогам
4-6	реферат підготовлено, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом
7-10	реферат підготовлено, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи реферованого матеріалу в основному висвітлено, але відсутній самостійний аналіз; переважають цитати з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали
11-13	реферат підготовлено, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; розділи реферованого матеріалу в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано у висновках до реферату; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, але їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу
14-15	реферат підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в усіх розділах реферованого матеріалу, вступі та висновках продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, що свідчить про глибоке опрацювання теми реферату; реферат має додатки; оформлення реферату охайне, естетичне.

<i>Доповідь з реферованими матеріалами – 5 балів</i>	
0	доповідь за результатом підготовки реферату відсутня
1	доповідь за результатом підготовки реферату тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; здобувач вищої освіти не орієнтується у тексті свого реферату (доповіді)
2	доповідь за результатом підготовки реферату тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; питання аудиторії залишилися без відповіді доповідача або питань не виникло через відсутність сформованого виступу
3	доповідь за результатом підготовки реферату відповідає вимогам лише частково; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння тільки окремих складових теми, на питання аудиторії дати чітку відповідь не може; під час доповіді майже відривається від читання тексту реферату (доповіді)
4	доповідь за результатом підготовки реферату відповідає вимогам; здобувач вищої освіти в основному демонструє вільне володіння темою, частково відповідає на питання аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; під час виступу користується матеріалом реферату (доповіді)
5	доповідь за результатом підготовки реферату відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, відповідає на питання аудиторії; під час виступу майже не користується матеріалом реферату (доповіді); продемонстровано високий рівень ораторського мистецтва
<i>Загальна кількість балів за формою контролю – 20</i>	

Написання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	контрольна робота не виконана або не подана на перевірку
1-2	питання контрольної роботи розкрито не у повному обсязі (менше 50 %) або його зміст не відповідає суті питання, текст не послідовний, містить суттєві помилки, оформлено не охайно
3-4	питання контрольної роботи в основному розкрито, але відсутній самостійний аналіз матеріалів, переважають цитати з підручників, виклад послідовний, але не достатній за обсягом
5-6	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, загальне оформлення роботи має естетичний вигляд; при викладі матеріалу здобувач вищої освіти відобразив свою відповідь з використанням схем, таблиць тощо.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання (узагальнення)

Рівень критерію	Межі оцінювання	Опис критерію	Форми контролю	Оцінка в балах
Високий	від 90 % до 100 %	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє для виконання творчих завдань демонструвати результати навчання; навчальна діяльність позначена вмінням в усній та письмовій формі самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти закономірності, робити вмотивовані висновки та відстоювати особисту позицію. <u>Програмні результати навчання (ПРН 4; ПРН 12)</u> на даному рівні досягнуті у повному обсязі.	ведення конспекту лекцій	1
			виконання завдань на практичних заняттях	5
			виконання завдань самостійної роботи	14-15; 5
			контрольна робота	5-6
Середній	від 75 % до 89 % балів	Знання здобувача вищої освіти при досягненні даного рівня дозволяють демонструвати істотні ознаки понять, явищ, розуміти та коментувати в усній та/або письмовій формі зв'язки між ними; здобувач вміє пояснити основні закономірності; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо); вміє робити висновки та виправляти допущені помилки, що дозволяє демонструвати в стандартних ситуаціях результати навчання. Проте, здобувачеві вищої освіти бракує власних суджень та системності висновків. <u>Програмні результати навчання (ПРН 4; ПРН 12)</u> на даному рівні здобувачем вищої освіти в цілому досягнуті.	ведення конспекту лекцій	0,5
			виконання завдань на практичних заняттях	4
			виконання завдань самостійної роботи	11-13; 4
			контрольна робота	3-4
Достатній	від 60 % до 74 %	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, за зразком виконує завдання як в усній так і в письмовій формі; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності, що дозволяє демонструвати лише частково аналіз процесів та явищ, вміння робити узагальнення, висновки позбавлені самостійності, відчувається розрив між набутими знаннями та їх практичним застосуванням. <u>Програмні результати навчання (ПРН 4; ПРН 12)</u> на даному рівні здобувачем вищої освіти в основному досягнуті.	ведення конспекту лекцій	0,5
			виконання завдань на практичних заняттях	2-3
			виконання завдань самостійної роботи	7-10; 2-3
			контрольна робота	1-2
Низький	до 60 % балів	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення <u>програмних результатів навчання (ПРН 4; ПРН 12)</u> .	ведення конспекту лекцій	0
			виконання завдань на практичних заняттях	0-1
			виконання завдань самостійної роботи	0-6; 0-1
			контрольна робота	0

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Андрощук Г.О., Шкляр С. В. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції : Науково-практичне видання. Київ: Юстініан, 2012. 472 с.
2. Борисенко З. М. Конкурентна політика держави : підручник. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2013. 272 с.
3. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / Андрєєва О.Б., Жорнокуй Ю.М., Гетманець О. П. та ін. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. Ч. 2. 368 с.
4. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України; ред. кол. : Ю.В.Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
5. Державне антимонопольне регулювання: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. І. Боровик, О.В.Вертелева та ін.; за ред. В.Д.Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с.
6. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 р. № 1682-III; редакція від 16.10.2020. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text> (дата звернення: 30.08.2022)
7. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 7.06.1996 р. № 236/96-ВР; редакція від 16.10.2020. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 30.08.2022)
8. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210- III; редакція від 13.02.2020. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (дата звернення: 30.08.2022)
9. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659- XII; редакція від 01.01.2021. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12/ed19931126> (дата звернення: 30.08.2022)
10. Проект Загальнодержавної програми розвитку конкуренції в Україні на 2014-2024 рр. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=48634 (дата звернення: 30.08.2022)

Допоміжні

1. Журик Ю.В. Антимонопольно-конкурентне право України : навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2011. 272 с.
2. Конкурентне право України: навч. посіб. / О. О. Бакалінська, О. В. Безух, О.В.Кологойда, І.В.Лукач, Н.Б.Пацурія, В.С.Щербина; за ред. В.С.Щербини, І.В.Лукач. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 380 с.
3. Лагутін В.Д. Конкурентна політика держави в умовах трансформації національної економіки : монографія / А.Г. Герасименко, Л.С. Головка, Л.І.Дідківська та ін. За заг.ред. В.Д. Лагутіна. Київ: КНТЕУ, 2008. 307 с.
4. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Кол. авт.: Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін.; За заг. ред. В. К. Мамутова. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 688 с.
5. Уманців Ю.М. Корпоративні структури у глобальному конкурентному просторі : монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2012. 410 с.
6. Филюк Г.М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації : монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. 404 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Верховна Рада України : офіційний веб-портал. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>
(дата звернення: 30.08.2022)
2. Антимонопольний комітет України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/index>
3. Полтавське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України : офіційний веб-сайт (до реорганізації). URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/poltava/uk/index>
4. Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України : веб-портал. URL: <https://eastmtv.amcu.gov.ua/>
5. Інститут Законодавства Верховної Ради України : офіційний сайт. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/>
6. Юристконсульт : Народний правовий портал (Коментовані кодекси, науково-практичні коментарі чинного законодавства). URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks.html>.
7. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka>
8. Студентський юридичний портал України. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/41